

ZGODOVINA IN IDENTITETA

Sonja Novak Lukanovič

V projekt 4. Sveta Evrope "Zgodovina in identiteta", katerega nosilec je bila Avstrija (dr. Pelinka in dr. Stuhlpffarer) so bili vključeni še podprojekti iz Slovaške, Madžarske in Slovenije. Projekt je obravnaval različne vidike identitete posameznika in skupine, posebej pa je bil izpostavljen vpliv posameznih področji na oblikovanje identitete, ki se obravnavajo v okviru šole, največkrat izven obveznega učnega programa. Slovenija se je v projekt Sveta Evrope "Zgodovina in identiteta" vključila s tremi podprojekti Šport in prosti čas, Po sledovih Jožeta Plečnika in Gimnazijski grafiti. Nosilci slovenskih podprojektov- prof. Blanka Pokeršnik, I.gimnazija Maribor; prof.Alenka Slokan in prof. Breda Lorenci, II. gimnazija Maribor ter prof. Aleksander Klinar, Gimnazija Jesenice, so se v ta skupni evropski projekt vključili prostovoljno. Teme, ki so jih v svojih nalogah obravnavali predstavljajo samo nekatere aspekte - šport in prosti čas, umetnost, specifičen vidik kulture, ki vplivajo na oblikovanje identitete posameznika oziroma skupine v nekem okolju. Izbor slovenskih tem je bil naključen. Kot eksperta iz Slovenije sta pri projektu sodelovala prof. dr. Rudi Rizman iz Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in mag. Sonja Novak-Lukanovič iz Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane.

Raznolike teme, ki jih je projekt obravnaval nakazujejo in poudarjajo večplastnost identitete. Prav tako pa so posamezni podprojekti s svojimi vsebinami in z uporabo različnih metod pokazali, da se lahko tudi na nek poseben, izviren način, ki poteka v okviru izobraževalnega programa ali pa izven obravnavajo in razvijajo vsebine, skozi katere se prepleta koncept in vsebina večkulturnega izobraževanja, ki med mladimi izoblikuje vrednote, ki poudarjajo spoštovanje, dialog, sožitje, razumevanje konfliktov, potrebo po kulturni in človeški raznolikosti.

Poleg raznolikosti vsebin pa so h kreativnosti projekta prispevali tudi različni metodološki pristopi, ki so jih posamezni podprojekti med svojim delom uporabljali. To so: deskriptivni in analitični opisi, zbiranje empiričnih podatkov z anketami, intervjuji med izbrano populacijo, terensko delo, s katerim so dokumentirali in potrdili umestnost obravnavane tematike. V ilustracijo lahko navedemo pestrost izbranih metodoloških pristopov uporabljenih v slovenskih podprojekti:

Pri projektu "Po sledovih Jožeta Plečnika" so v prvi fazi uporabljali deskriptivno in analitično metodo, s katero so analizirali arhitekturno-umetniške in kulturno-zgodovinske značilnosti "mednarodnega" arhitekta Jožeta Plečnika in časa, v katerem je živel. V tej fazi so empirične podatke o poznavanju Plečnika in njegovi povezavi s slovenstvom zbirali tudi z anketo, ki so jo opravili na izbranem vzorcu študentske in srednješolske populacije ljubljanske in mariborske Univerze. Uporabili so tudi metodo intervjuja (opravili so intervju s priznanim slovenskim strokovnjakom). Druga faza pa

je obsegala sodelovanje s partnersko šolo iz Češke. S skupnim terenskim delom so zbirali fotografska gradiva in pripravili fotoalbum.

Tudi pri projektu "Šport in prosti čas" so uporabljali različne metodološke pristope -metodo dopisovanja s partnersko šolo, metodo anketiranja in metodo neposrednega stika učencev vključenih v projekt z učenci s partnerske šole iz Madžarske.

Pri tem lahko izpostavimo anketo, ki so jo izvedli med populacijo treh šol in treh držav (Slovenija, Avstrija, Madžarska). Kvalitativna in kvantitativna analiza odgovorov dijakov iz treh različnih kulturnih okoljih je dokazala univerzalnost športa in tudi ni pokazala večjih odstopanj med stališči dijakov, ki izhajajo iz različnih držav do športa.

Pri projektu "Gimnazijski grafiti" so učenci popisali grafite, ki se pojavljajo na gimnaziji Jesenice. Žal je bila pri tem projektu uporabljena samo kvantitativna in kvalitativna analiza grafitov, ki se pojavljajo na tej šoli. Rezultati projekta so na nek način enostranski in neprimerljivi, kajti odražajo družbeno vzdušje, ki se odvija samo v enem specifičnem okolju - to je na gimnaziji na Jesenicah. Sodelovanje s partnersko šolo iz Avstrije, Madžarske, Češke ali Slovaške bi brez dvoma vsebino tega projekta obogatilo in dopolnilo z novo, širšo dimenzijo.

Projekt "Zgodovina in identiteta" kot celota brez dvoma predstavlja pomemben prispevek, ki prikazuje vsebine in metode, ki v okviru dejavnosti šole vplivajo na oblikovanje identitete mladega človeka. Različne vsebine posameznih projektov povezujejo preteklost in sedanjost ter posredno in neposredno vplivajo na posameznika, da sprejema svet in svojo okolico, da zazna in pozna različnosti in enakosti med ljudmi ter da jih spoštuje in sprejema. Projekt pa ni pomemben samo zaradi izbora različnih vsebin, pomemben je tudi, ker združuje različna okolja- to je šole iz različnih držav. Posebej je potrebno poudariti, da so posamezni projekti pri svojem delu uporabljali različne metodološke pristope, kar je brez dvoma vplivalo na uspešnost zastavljenih ciljev.

Projekt preko vsebin ni samo vplival na oblikovanje identitete posameznika ali skupine, ampak je s svojimi vsebinami in različnimi metodološkimi pristopi ustvaril oziroma poudaril elemente interkulturnega izobraževanja, ki je zelo pomembno za vsako okolje, posebej pa še za okolja, kjer se prepletajo številne kulture in iz katerih izhajajo šole oziroma učenci, ki so sodelovali v projektu.

Projekt "Zgodovina in identiteta" je teorijo prenesel v prakso. Interakcija učenec- učitelj - okolje ni potekala samo na enem nivoju in ni bila samo enosmerna, ampak je ta nivo preseгла, postala je mednarodna. Pri tem je potrebno poudariti zlasti številne stike med šolami in učenci, ki so potekali na različne načine - tako z dopisovanjem kot z izpolnjevanjem vprašalnikov in z nekajdnevnimi osebnimi obiski. Tudi poletni tabor, ki ga je organizirala Slovaška je prispeval k seznanjanju udeležencev z različnimi kulturami, vrednotami, zgodovino. Prav ti osebni kontakti med učitelji in učenci so popestrili vsebino projekta in prispevali, da je postal projekt za učence bolj zanimiv in v končni fazi tudi bolj uspešen.